



مواضع در قبال سایر کشورها

۱. **عربستان سعودی:** شهید رجایی در مصاحبه مطبوعاتی با خبرنگاران خارجی به نقل از روزنامه جمهوری اسلامی مورخ ۱۳۵۹/۸/۱، در پاسخ به این سؤال که موضعتان نسبت به عربستان چیست، می‌گوید: «متأسفانه عربستان سعودی خود تصمیم‌گیرنده در مسائل نیست و آواکس‌هایی هم که آنجا هست خود آمریکا استفاده می‌کند. به همین دلیل برای این کشور ارزش اصولی قائل نیستیم.»

۲. **سوریه:** شهید رجایی در مصاحبه با خبرنگاری سوریه به نقل از صبح آزادگان در تاریخ ۱۳۵۹/۱۰/۶ راجع به چگونگی رابطه ایران با سوریه چنین موضع می‌گیرد: «روابط بین ما و سوریه پیوندی قدیمی است و تازگی ندارد، ولی این رابطه با جنگ تحمیلی عراق علیه ایران تبلور خاصی پیدا کرده است. ما با سوریه روابط حسنه داریم، اما درباره استحکام یا ضعف این رابطه باید گفت بستگی به عملکرد دولت دارد. شکی نیست ما سوریه را به‌عنوان یک کشور مسلمان می‌دانیم. همان‌طور که می‌دانید چون انقلاب ما اسلامی است و محتوای مذهبی دارد هر قدر معیارهای ما در سوریه بیشتر پیاده شود سوریه را بیشتر به خط اسلام نزدیک‌تر می‌بینیم و طبیعی است رابطه خود را با این کشور تقویت می‌کنیم.»

۳ و ۴. **الجزایر و لیبی:** شهید رجایی به نقل از روزنامه اطلاعات، مورخ ۱۳۵۹/۷/۳۰، در پاسخ به این سؤال که در ملاقاتی که شما با رهبران کشورهای الجزایر و لیبی داشتید، آنها در قبال جنگ عراق با ایران چه موضعی را اتخاذ کردند، می‌گوید: «رهبران لیبی دقیقاً با ما هم‌موضع و موافق بودند که آخرین جواب دولت متجاوز عراق را باید در خونین‌شهر داد، اما در مورد الجزایر، اول توصیه می‌کردند در شرایط بخصوص جنگ را ختم کنیم، ولی وقتی شرایط را خوب برایشان تشریح کردم و متوجه فجایع یعنی‌ها شدند حق را به ما دادند و دریافتند آتش‌بس از طرف ما بی‌معنی است.»

۵. **خلیج فارس:** در طول تاریخ، آمریکا به خطر افتادن امنیت خلیج فارس را بهانه دخالت و حضور نظامی خود قرار داده است. شهید رجایی برای خنثی کردن چنین توطئه‌ای در خصوص این مسأله در ۱۳۵۹/۷/۱۰ بیانیه رسمی ذیل را صادر کرد:

«نظر به اینکه در چند روز اخیر بعضی کشورها برای دخالت در منطقه خلیج فارس موضوع بسته شدن تنگه هرمز را مطرح و ابراز نگرانی‌هایی کرده‌اند، لازم می‌دانم اعلام کنم دولت جمهوری اسلامی ایران ضمن عمل به تعهدات و وظایفی که صرفاً به موجب عرف و حقوق بین‌المللی برای آزادی کشتیرانی در تنگه هرمز به عهده ایران است، صرف نظر از اعمال حق قانونی ایران درباره دولت یا دول متخاصم منطقه تا آنجا که به ایران مربوط است، باز نگه داشتن این آبراه دریایی را تضمین می‌کند.»

اگر روابط سیاسی و جغرافیایی سلامت کامل نداشته باشد، استقلال، آزادی و انقلاب اسلامی را با هیچ‌یک از چیزهایی که شما می‌توانید در اختیار ما قرار بدهید عوض نخواهیم کرد. این برای ما گران‌ترین بهایی است که هرگز نمی‌توانیم بپردازیم.»

کره شمالی

شهید رجایی در مورد کشور کره شمالی در دیدار با سفیر کره شمالی به نقل از روزنامه جمهوری اسلامی، مورخ ۱۳۵۹/۸/۸ اینگونه موضع می‌گیرد: «کم و بیش از رابطه کره شمالی و ایران مطلعم و این را درک می‌کنم، ولی قبل از هر چیز موضع‌گیری شما در مقابل کشوری که ما می‌خواهیم مستقل از آن زندگی کنیم مهم است و او را در بسیاری از جهات مانند آمریکای دانیم، شنیده‌ایم شما تا حدودی به



خود متکی هستید. اگر چنین چیزی حقیقت داشته باشد می‌توانیم امیدوار باشیم که در آینده با هم قدم‌هایی در جهت مصلحت مردم دو کشور برداریم همان‌طور که می‌دانید ما یک انقلاب مکتبی هستیم و مکتب‌مان مستقل از مکتب کشور بزرگ همسایه ماست و ما اصل را در محتوای انقلاب می‌دانیم. برای اینکه این انقلاب سرمایه و هدف ماست و با شما تا آنجا می‌توانیم همراه باشیم که اصالت انقلاب که متکی به خودمان است محفوظ شود. به‌عنوان نخست‌وزیر جمهوری اسلامی ایران سخنی که می‌گویم از هرگونه تعارفات دیپلماتیک تهی است و اساس رابطه بین ما و شما همین مطالب است که اینجا زده می‌شود. در زمینه روابط ما آنچه شما بتوانید در تولید متکی به خود به ما عرضه کنید قبول می‌کنیم و می‌توانیم این پیشنهاد را به‌عنوان یک پیشنهاد انقلابی بپذیریم.»

به مبارزه مردم ایران گفت: «کشور شما مبارزه شدیدی را علیه امپریالیسم آمریکا آغاز کرده است و با توجه به اینکه شوروی هم مبارزه می‌کند ما در سیاست خارجی با هم اشتراک نظر داریم.» وی افزود: «ما برای انقلاب شما و اراده مردم احترام خاصی قائل هستیم و می‌توانیم با هم در زمینه‌های مختلف همکاری کنیم و حاضریم از نظر تسلیحاتی نظامی به شما کمک کنیم.»

سیس آقای رجایی در پاسخ به اظهارات سفیر شوروی گفت: «بهرتر است به حقایق بپردازیم و واقعیت تاریخی گذشته را از نظر دور نداریم تا ببینیم در آینده چه می‌توانیم بکنیم. مردم ما موضع‌گیری‌های شما را در دوران دکتر مصدق و رژیم سابق هنوز فراموش نکرده‌اند که ناگهان با هجوم شما به افغانستان مواجه شدند. مردم ایران از شما که نسل دوم انقلاب کشورتان هستید،



انتظار دارند تا با همسایه جنوبی‌تان، ایران، رفتار انقلابی داشته باشید. منظور از رفتار انقلابی این است که در موقع قدرت یا ضعف یک کشور باید برخورد با آن انقلابی و متکی به معیارهای انقلاب باشد، نه اینکه تا دیدیم کشوری درگیر شده است ما هم از فرصت استفاده کنیم و برای او ایجاد نارضایتی کنیم. از تحویل ۱۰۰ تانک تی-۷۲ به کشور عراق که از طرف شما انجام شده است و همچنین از پذیرفتن طارق عزیز در آستانه جنگ، پروازهای شناسایی شما در خاک ایران و فرستادن کارشناس‌های شوروی به اردن شدیداً ابراز نگرانی می‌کنم، در صورتی که نمی‌توانید انکار کنید مردم انقلابی ما بزرگترین رقیب شما را از کشور خود بیرون راندند، در حالی که کوچک‌ترین کمکی در این زمینه از شما توقع نداشتیم، ولی تداوم انقلاب ما به سلامت روابط دو کشور نیاز دارد.

کوبا

وی در ملاقات با وزیر خارجه کوبا با پیشنهاد مذاکره کشورهای کوبا و یوگسلاوی اینگونه برخورد می‌کند: «ما در حال ساختن کشورمان بر اساس معیارهای انقلابی و اسلامی هستیم. آمریکا و صدام هیچ‌وقت نمی‌توانند ناظر به رشد نیروهای اصلی مانند اسلام در منطقه باشند... از آقای فیدل کاسترو تعجب می‌کنم که به ما توصیه می‌کند تا زیر چرخ‌های تانک و توپ دشمن با صدام متجاوز پشت میز مذاکره بنشینیم. به نظر من مردم انقلابی ایران را با یکی از کشورهای تحت سلطه امپریالیسم اشتباه گرفته‌اند.» (۳) شهید رجایی در ملاقات با هیأت چهار نفره یوگسلاوی در تاریخ ۱۳۵۹/۸/۱، اظهار می‌کند: «ما یک کشور انقلابی هستیم و مذاکرات دیپلماتیک را مطابق عرف بین‌المللی قبول نداریم، زیرا این وقت‌گذرانی است. یوگسلاوی می‌تواند مثل گذشته یک نقش انسانی و فعال داشته باشد و این روی کاغذ معلوم نمی‌شود، بلکه در عمل ثابت می‌شود.»